

Dori moddalarni iste'mol qilish va terapeutik istisno bo'yicha imtiyozlar

SPORTDA TAQIQLANGAN MODDA VA USULLARDAN TERAPEVTIK ISTISNO

Sportda taqiqlangan moddalar va usullardan terapeutik istisno nima?

Ba'zi hollarda sportchilarga sportda taqiqlangan moddalarni o'z ichiga olgan dorilar yoki kasallikni davolash uchun WADA Ta'qiqlanganlar ro'yxitida taqiqlangan usullarni buyurish mumkin. TUE sportchilarga antidoping qoidalarini buzmasdan (ADRV) yoki sanktsiyasiz davolanish imkonini beradi.

TUE so'rovlari TUEC (Terapeutik istisnolar bo'yicha komissiya) a'zosi bo'lган shifokorlar guruhi tomonidan ko'rib chiqiladi.

Milliy antidoping tashkiloti tomonidan chiqarilgan TUE hujjatlari faqat milliy darajadagi musobaqalar va musobaqadan tashqari testlar uchun amal qiladi.

TUE berish mezonlari qanday?

Barcha 4 mezonga javob berish kerak (qo'shimcha ma'lumot uchun Terapevtik istisnolar bo'yicha xalqaro standart, 4.2-moddaga qarang).

- Taqiqlangan modda yoki taqiqlangan usul tegishli klinik dalillar bilan tasdiqlangan tashxis qo'yilgan tibbiy holatni davolash uchun zarur. Taqiqlangan moddadan yoki taqiqlangan usuldan foydalanish o'z-o'zidan davolash emas, balki kerakli diagnostika testining bir qismi bo'lishi mumkin.

- Taqiqlangan moddadan yoki taqiqlangan usuldan terapevtik foydalanish, ehtimollik balansiga ko'ra, sportchining kasallikni davolashdan so'ng kutilayotgan normal sog'lig'iga qaytishidan tashqari, sport samaradorligining qo'shimcha yaxshilanishiga olib kelmaydi. Sportchining oddiy salomatlik holati - sportchi TUE uchun ariza topshirganida yomonlashadigan salomatlik holati.

- Taqiqlangan modda yoki taqiqlangan usul tibbiy holatni davolash uchun ko'rsatilgan va hech qanday oqilona davolash usuli mavjud emas. Shifokor nima uchun tanlangan davo eng mos ekanligini tushuntirishi kerak, masalan, tajriba, nojo'ya ta'sirlar profili yoki boshqa tibbiy sabablarga ko'ra, shu

jumladan, agar kerak bo'lsa, hududga xos tibbiy amaliyotlar va preparatning mavjudligi. Bundan tashqari, taqiqlangan moddani yoki taqiqlangan usulni ishlatishdan oldin har qanday muqobillarni sinab ko'rish har doim ham shart emas.

- Taqiqlangan moddadan yoki taqiqlangan usuldan foydalanish zarurati, uni qo'llash vaqtida taqiqlangan modda yoki usuldan to'liq yoki qisman oldingi foydalanishdan (TUEsiz) kelib chiqmaydi.

TUEGA KIM, QAYERDA VA QACHON ARIZA TOPSHIRISHI KERAK?

Dopingga qarshi qoidalarga bo'ysunadigan sportchilar taqiqlangan moddadan yoki taqiqlangan usuldan foydalanish uchun TUE olishlari kerak. UzNADA dan TUE uchun qayerga murojaat qilish TUE uchun ariza topshirishingiz mumkinligi haqida so'rashingiz kerak.

Kerakli dori yoki usul taqiqlanganligini tekshiring - giyohvand moddalarni tekshirish xizmati.

Siz shifokor(lar)ingizga sportchi ekanligingizni va antidoping qoidalariга rioya qilishingiz kerakligini aytishingiz kerak. Siz va sizning shifokor(lar)ingiz sportda taqiqlangan moddalarni tekshirishingiz kerak. Agar modda/usul taqiqlangan bo'lsa, taqiqlanmagan muqobillarni muhokama

qiling - agar bo'lmasa, TUE uchun ariza bering. Esda tutingki, sportchilar antidoping qoidalariga rioya qilishlari uchun javobgardirlar. Savollaringiz bo'lsa, UzNADA bilan bog'laning.

Shuningdek, raqobat darajangiz va TUE talablarini aniqlash uchun UzNADA bilan bog'laning.

Agar siz milliy darajadagi sportchi bo'lsangiz (ya'ni O'zbekiston chempionati, O'zbekiston chempionati, O'zbekiston kubogi maqomiga ega bo'lgan viloyatlararo, respublika va xalqaro sport tadbirlarining yagona kalendor rejasiga kiritilgan musobaqalarda ishtirok etuvchi sportchi bo'lsangiz) va boshqa rasmiy sport musobaqalarida, agar siz tegishli Xalqaro federatsiya tomonidan belgilangan mezonlarga muvofiq Xalqaro toifadagi sportchi bo'limasangiz), zarurat tug'ilishi bilanoq UzNADAg'a TUE uchun ariza berishingiz kerak, favqulodda yoki istisno holatlar bundan mustasno.

Faqat raqobatdosh moddalar uchun siz keyingi musobaqa boshlanishidan kamida 30 kun oldin TEKga ariza topshirishingiz kerak. "UzNADA'da TUEga qanday hujjat topshirish kerak?" bo'limiga qarang. quyida.

Agar sizning darajangiz "milliy darajadan" past bo'lsa (yuqorida ta'riflanganidek), siz UzNADA yoki boshqa antidoping tashkiloti (ADO) tomonidan tashkil etilgan test

sinovlaridan o'tganingizdan so'ng orqaga qaytish TUE uchun ariza berish huquqiga egasiz.

MUHIM:

UzNADA tomonidan chiqarilgan TUE faqat milliy darajada amal qiladi. Agar siz xalqaro darajadagi sportchi bo'lsangiz yoki bo'lmoqchi bo'lsangiz yoki yirik musobaqada qatnashayotgan bo'lsangiz, ushbu TUE tegishli xalqaro federatsiya (IF) yoki yirik sport tadbirlari tashkilotchisi (MEO) tomonidan tan olinmaguncha haqiqiy bo'lmaydi. Sizning UzNADA TUE avtomatik ravishda IF yoki MEO sifatida tan olinishini tekshirish sizning javobgarligingizdir.

UzNADA sizning darajangiz va TUE arizasiga qo'yiladigan talablaringizni aniqlashda yordam berish va kerak bo'lganda, UzNADA TUEni tan olish uchun IF yoki MEOga yuborishingizga yordam berish uchun tayyor. Agar kerak bo'lsa, biz bilan bog'laning: Qabulxona telefoni: +99895 1996601; Qabulxona elektron manzili: uznada@mail.ru

RETROAKTIV TUENI OLSAM BO'LADIMI?

UzNADAgan orqaga o'tiladigan TUEga faqat quyidagi hollarda murojaat qilishingiz mumkin:

- a) sog'lig'i keskin yomonlashganda shoshilinch tibbiy yordam yoki yordam ko'rsatishda;
- b) sportchiga namuna olishdan oldin TUE so'rovini yuborishiga (yoki TUE komissiyasi tomonidan ko'rib

chiqilishiga) to'sqinlik qiladigan vaqt, imkoniyat yoki boshqa istisno holatlar bo'lsa;

v) sportchi milliy va xalqaro sportchi emas va sinovdan o'tgan bo'lsa;

d) faqat musobaqada taqiqlangan taqiqlangan moddalarni, masalan, glyukokortikoidlarni musobaqadan tashqari terapeutik qo'llashda (ushbu sportchilarga sportchilarga ixtisoslashtirilgan sertifikat berish mezonlariga muvofiqligini tasdiqlovchi tibbiy hujjatlarning to'liq to'plamiga ega bo'lish tavsiya etiladi. TUE, yuqoriga qarang). Ushbu qoida sportchi faqat musobaqada taqiqlangan moddani musobaqadan tashqari terapeutik maqsadlarda ishlatsa, lekin musobaqa paytida ushbu moddaning organizmda qolishi xavfi mavjud bo'lgan hollarda qo'llaniladi.

Istisno holatlarda, agar Kodeksning maqsadini inobatga olgan holda, orqaga harakat qiluvchi TUEni rad etish ochiqdan-ochiqadolatsiz bo'lsa, sportchi orqaga qaytish TUE so'rab murojaat qilishi va berilishi mumkin. Antidoping tashkiloti ushbu qoida bo'yicha orqaga ta'sir qiluvchi TUEni faqat WADANing oldindan roziligi bilan tasdiqlashi mumkin (WADA o'z ixtiyoriga ko'ra UzNADA qarorini qabul qilishi yoki rad etishi mumkin).

MUHIM:

Taqiqlangan modda yoki usuldan TUEsiz foydalanish dopingga qarshi qoida buzilishiga olib kelishi mumkin.

Namuna to'plangandan so'ng TUE so'rovini orqaga qaytarish kerak bo'lса, tibbiy hujjatlarni tayyorlash va baholash uchun taqdim etish tavsiya etiladi.

UZNADA DA TUEGA QANDAY HUJJAT TOPSHIRISH MUMKIN?

Siz talab qilinadigan tibbiy hujjatlar bilan birga ADAMS orqali TUEga ariza topshirishingiz mumkin (DIQQAT – ADAMSdagi barcha tegishli maydonlar ingliz tilida to'ldirilishi kerak). Agar sizda hali ADAMS akkauntingiz bo'lmasa, uni sozlash uchun biz bilan bog'laning: [+99895 1996601](tel:+998951996601), (uznada@mail.ru)

Shuningdek, siz TUE UzNADA so'rov shaklini yuklab olishingiz va ariza tegishli tarzda to'ldirilgandan va imzolangandan so'ng uni tibbiy ma'lumotlaringiz bilan birga quyidagi usullardan birida topshirishingiz mumkin:

- elektron pochta orqali uznada@mail.ru
- manzil: O'zbekiston Respublikasi 100017, Toshkent shahari, Yunusobod tumani A.Qodiriy ko'chasi, 2

TUE so'rovi blok harflar bilan to'ldirilishi, davolovchi shifokor tomonidan imzolanishi va to'liq kasallik tarixi, shu jumladan birinchi tashxis qo'ygan shifokor (lar)ning hujjatlari

(imkoniyati bo'lsa), barcha tekshiruvlar natijalari, laboratoriya tekshiruvlari bilan birga bo'lishi kerak. , va bu so'rov bilan bog'liq tasvirlash tadqiqotlari. TUE komissiyasi qaroriga muvofiq, TUE komissiyasi talabini ko'rib chiqish uchun zarur deb hisoblagan har qanday qo'shimcha ma'lumotlar, testlar, tasviriy tadqiqotlar va boshqa ma'lumotlar sportchidan yoki uning shifokoridan so'ralishi mumkin. Agar kerak bo'lsa, TUE komissiyasi boshqa tibbiy yoki ilmiy mutaxassislardan yordam so'rashi mumkin.

Noto'g'ri yoki to'liq bo'limgan so'rovlardan ko'rib chiqilmaydi va o'qiladigan va to'liq tarzda qayta topshirish uchun qaytariladi.

Sizga va shifokoringizga bat afsil tibbiy hujjatlarni taqdim etishda yordam berish uchun biz TUE so'rov shakllari va TUE komissiyasi qarorini qo'llab-quvvatlash tibbiy ma'lumotlarini ko'rib chiqishni tavsiya qilamiz, muayyan keng tarqalgan kasalliklar va davolash usullari bo'yicha maslahat olish uchun.

TUE so'rovi shakli va barcha tibbiy yozuvlar nusxasini, shuningdek, so'rovni ko'rib chiqish uchun yuborganligingizni tasdiqlovchi hujjatni saqlang.

YIRIK MUSOBAQALAR UCHUN TUE JARAYONI

Yirik tadbir tashkilotlari (MEO) sportchidan ma'lum musobaqada taqiqlangan modda yoki usuldan foydalanishi talab etilsa, TUEni tan olish uchun ariza berishni talab qiladi.

Agar sizda UzNADA tomonidan berilgan TUE bo'lsa va Olimpiya o'yinlari kabi yirik musobaqada qatnashishni rejallashtirsangiz, TUEni tan olish jarayoni haqida ma'lumot olish uchun MEO bilan bog'lanishingiz kerak.

TUE so'rovim yoki TUEni tan olish haqidagi so'rovim bo'yicha qarorni qachon olaman?

UzNADA CUTI odatda to'liq to'ldirilgan TUE so'rovi, shu jumladan kerakli tibbiy hujjatlarni olgandan keyin 21 kun ichida o'z qarorini chiqaradi.

AGAR TUENI YANGILASHIM KERAK BO'LSA-CHI?

Har bir TUEning amal qilish muddati bor, shundan so'ng u avtomatik ravishda tugaydi. Agar siz taqiqlangan modda yoki usuldan foydalanishni davom ettirishingiz kerak bo'lsa, TUE muddati tugashidan oldin yangilangan tibbiy ma'lumot bilan yangi TUE topshirishingiz kerak. Shuni esda tutingki, TUEC TUEni ko'rib chiqish uchun vaqt talab etadi, shuning uchun TUE muddati tugashidan ancha oldin yangi TUE topshirilishi kerak.

MUHIM:

Taqiqlangan modda yoki usulning mavjudligi (namuna yig'ilgandan keyin), foydalanish, egalik qilish yoki yuborish TUE shartlariga muvofiq bo'lishi kerak. Shuning uchun, agar siz dozani, chastotani, usulni yoki foydalanish muddatini sezilarli darajada o'zgartirishingiz kerak bo'lsa, UzNADA bilan bog'lanishingiz kerak, chunki siz yangi TUE topshirishingiz kerak bo'lishi mumkin. Ba'zi moddalar va ularning dozalari, masalan, insulin, davolanish vaqtida tez-tez o'zgaradi va bu mumkin bo'lgan o'zgarishlar davolovchi shifokor tomonidan TUE so'rovida ko'rsatilishi kerak va odatda TUE tomonidan tasdiqlanadi.

TIBBIY MA'LUMOTLAR MAXFIYMI?

TUE so'rovida mavjud bo'lgan barcha ma'lumotlar, shu jumladan har qanday qo'llab-quvvatlovchi tibbiy hujjatlar va sizning TUE so'rovingiz bilan bog'liq bo'lgan har qanday boshqa ma'lumotlar qat'iy maxfiydir va ADAMS TUE bo'limida va Anketa UzNADA TI bo'limida keltirilgan Sportchi deklaratsiyasiga muvofiq ko'rib chiqiladi. Barcha TUEC a'zolari va sizning TUE so'rovingizni va tegishli ma'lumotlarni (Sportchi deklaratsiyasida tavsiflanganidek) qayta ishlovchi har qanday boshqa tashkilotlar qat'iy maxfiylikni saqlashlari shart.

Iltimos, TUE so'rovidagi "Sportchi deklaratsiyasi" bandlarini diqqat bilan o'qing. Xususan, shuni esda tutingki, agar siz TUEga arizangiz bilan bog'liq ma'lumotlarni olish huquqini bekor qilmoqchi bo'lsangiz, TUEga arizangiz Sportchi deklaratsiyasiga muvofiq ruxsatsiz qaytarib olingan deb hisoblanadi.

TUE talabnomangiz haqidagi ma'lumotlar Maxfiylik va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish bo'yicha xalqaro standartga muvofiq, UzNADA va boshqa vakolatli organlar tomonidan Sportchi so'rovida ko'rsatilgan maqsadlar uchun zarur bo'lgan vaqtdan ko'proq vaqt davomida saqlanadi.